

F R A N K H E R B E R T

DYYNIN JUMALKEISARI

WSOY

Suomentanut Natasha Vilokkinen

FRANK HERBERT:

Dyyini-sarja:

Dyyini (1965, suom. 1982–1983)

Dyyinin messias (1969, suom. 1987)

Dyyinin lapset (1976, suom. 2023)

Dyyinin jumalkeisari (1981, suom. 2026)

dunenovels.com

Frank Herbert

DYYNIN
JUMALKEISARI

.....

DYJNI
OSA IV

SUOMENTANUT NATASHA VILOKKINEN

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Ensimmäinen painos

Lainauksen William Shakespearen näytelmästä
Kuningas Henrik Viides on suomentanut Paavo Cajander.

Englanninkielinen alkuteos *God Emperor of Dune* ilmestyi vuonna 1981.

God Emperor of Dune © Herbert Properties, LCC 1981

Suomenkielinen laitos © Natasha Vilokkinen ja WSOY 2026

Werner Söderström Osakeyhtiö

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-951-0-51662-1

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@wsoy.fi

Katkelma Hadi Benotton puheesta, jossa hän julkistaa
Dar-es-Balatissa Rakis-planeetalla tehdyt löydöt:

Minulla on tänä aamuna suuri ilo ilmoittaa teille uudesta löydöstämme, suurenmoisesta varastosta, joka sisältää kaiken muun ohella valtaisan kokoelman ridulilaiselle kristallipaperille kaiverrettuja käsikirjoituksia. Lisäksi voin ylpeänä kertoa, mitkä perustelut puoltavat löytöämme aitoutta, miksi me uskomme löytäneemme Leto II:n, jumalkeisarin, alkuperäiset muistikirjat.

Ensinnäkin muistuttaisin mieliinne historiallisen aarteen, jonka me kaikki tunnemme nimellä *Varastetut muistikirjat*, nuo muinaisiksi tiedetyt niteet, jotka ovat vuosisatojen saatossa niin arvokkaalla tavalla auttaneet meitä ymmärtämään esi-isiämme. Kuten kaikki tietävät, Avaruuskilta avasi *Varastettujen muistikirjojen* koodin, ja tuota samaa Kilta-avainta käytettiin näiden vastikään löytyneiden teosten kääntämiseen. Kukaan ei kiellä Kilta-avaimen muinaista alkuperää, ja nämä teokset voidaan kääntää *vain ja ainoastaan sillä*.

Toiseksi nämä teokset tallennettiin ixiläisellä sanelimella, joka on aidosti antiikkinen koje. *Varastetut muistikirjat* eivät jätä epäilystäkään siitä, etteikö tämä todellakin ollut se metodi, jolla Leto II tallensi historialliset huomionsa.

Kolmanneksi, ja uskoaksemme tämä nousee merkittäväydessään itse löydön rinnalle, on itse varasto. Näiden muistikirjojen talletuspaikka on vailla epäilyksen häivää ixiläinen rakennelma, hyvin primitiivinen mutta huikea artefakti, joka

tulee varmuudella valaisemaan uusin tavoin »Hajaannuksen» nimellä tunnettua historiallista ajanjaksoa. Kuten oli odotettavissa, varasto oli näkymätön. Se oli haudattu huomattavan paljon syvemmälle kuin myytit ja Suullinen historia olivat antaneet odottaa, ja se sekä säteili että imi säteilyä matriakseen ympäristönsä oloja – mekaanista jäljittelyä, joka ei itsessään ole millään lailla yllättävää. Meidän insinöörimme ovatkin lähinnä yllättyneitä siitä, kuinka alkeellisilla ja todellakin primitiivisillä mekaanisilla taidoilla tämä oli toteutettu.

Huomaan, että osa teistä on tästä yhtä innoissaan kuin mekin. Uskomme, että kyseessä on ensimmäinen ixiläinen holvi, ei-huone, josta kaikki vastaavat laitteet ovat kehittyneet. Vaikka tämä ei kaikkein ensimmäinen olisikaan, uskomme tämän kuitenkin olevan yksi ensimmäisistä ja kuvastavan samoja periaatteita.

Vastaan teidän ilmeiseen uteliaisuuteenne vakuuttamalla, että viemme teidät aivan pian lyhyelle kierrokselle varastoon. Pyydämme ainoastaan, että varastossa ollessanne pysyttelette hiljaa, sillä insinöörimme ja muut asiantuntijamme työskentelevät siellä edelleen selvittääkseen sen arvoitukset.

Tämä tuokin minut neljänteen kohtaan, joka saattaa hyvinkin olla löytöjemme kruunu. Minun on hankala kuvailla, mitä tunnen paljastaessani teille vielä yhden löydön näiltä kaivauksilta – nimittäin suulliset nauhoitukset, joiden tekijäksi on merkitty itse Leto II isänsä Paul Muad'Dibin äänellä. Bene Gesseritin arkistoissa säilytetään jumalkeisarin aidoksi todennettuja nauhoituksia, joten olemme lähettäneet sisarkunnalle näytteen meidän nauhoituksistamme, jotka on kaikki tehty muinaisella mikrokuplajärjestelmällä, ja tehneet virallisen pyynnön näytteiden vertailemisesta. Uskomme vakaasti, että nauhoitukset todistetaan aidoiksi.

Nyt pyydän teitä syventymään käännettyihin katkelmiin, jotka teille tullessanne jaettiin. Pahoittelen tässä yhteydessä niiden painoa. Olen kuullut muutaman teistä vitsailevan

asiasta. Käytännön syystä käytimme tavallista paperia – se oli tarkoituksenmukaisinta. Alkuperäisteosten teksti on kaiverrettu niin pienin symbolein, että niitä täytyy suurentaa huomattavasti ennen kuin ne kykenee lukemaan. Yhden alkuperäisen ridulilaisen kristalliniteen uudelleenpainamiseen vaaditaan itse asiassa yli neljäkymmentä tuollaista tavallista nidettä, jota te nyt pitelette käsissänne.

Jos projektorin voisi – kas niin. Heijastamme nyt vasemmanpuoleiselle näytölle osan yhdestä alkuperäisestä sivusta. Se on ensimmäisen niteen ensimmäinen sivu. Käännöksemme on oikeanpuoleisilla ruuduilla. Pyydän kiinnittämään huomiota tekstin sisäiseen todistukseen, sekä sanojen koreilevaan runollisuuteen että käännöksestä ilmenevään merkitykseen. Tyylistä välittyy persoonallisuus, joka on tunnistettava ja yhdenmukainen läpi tekstin. Uskomme, että tämän on voinut kirjoittaa vain joku, jolla oli henkilökohtaista kokemusta esivanhempiansa muistoista; joku joka pyrki parhaansa mukaan jakamaan tuon ihmeellisen kokemuksen sellaisella tavalla, että myös edellisten elämien lahjaa vaille jääneet kykenisivät sen ymmärtämään.

Katsokaa nyt varsinaista merkityssisältöä. Kaikki viittaukset sopivat yhteen sen kanssa, mitä historia on kertonut meille siitä henkilöstä, jonka uskomme olevan ainoa, joka tällaisen selostuksen olisi voinut kirjoittaa.

Meillä on teille vielä yksi yllätys. Olen ottanut vapauden kutsua kuulun runoilijan Rebeth Vreebin korokkeelle kanssamme tänä aamuna ja pyytänyt häntä lukemaan lyhyen katkelman käännöksemme ensimmäiseltä sivulta. Olemme huomanneet, että jopa käännöksenä näiden sanojen luonne muuttuu, kun ne luetaan ääneen. Haluamme jakaa teidän kanssanne tämän tekstin tuottaman verrattoman kokemuksen.

Hyvän naiset ja herrat, toivottakaa tervetulleeksi Rebeth Vreeb.

Rebeth Vreebin lukunäyte:

Vakuutan teille, että minä olen kohtalon kirja.

Kysymykset ovat vihollisiani. Sillä minun kysymykseni räjähtävät! Vastaukset lehahtavat lentoon kuin säikähtänyt lintuparvi, mustaten hellittämättömien muistojeni taivaan. Eikä yksikään vastaus, ei yksikään, riitä.

Miten prismat säkenöivätkään, kun astun menneisyyteni kauhistavalle kentälle. Olen rasiaan suljettu piikiven pirstale. Rasia kieppuu ja tärisee. Minua riepotellaan mysteerien myrskyssä. Ja kun rasia avautuu, palaan tähän olemassaoloon kuin muukalainen primitiiviseen maahan.

Hitaasti (hitaasti, minä sanon) opin nimeni uudestaan.

Mutta nimen tietäminen ei ole itsensä tuntemista!

Tämä minun nimiseni ihminen, tämä Leto, jota toiseksi sennimiseksi kutsutaan, löytää mielestään muita ääniä, muita nimiä ja muita paikkoja. Voi, minä lupaan teille (kuten minulle on luvattu), että tottelen vain yhtä nimeä. Jos te sanotte »Leto», minä vastaan. Se sallitaan, ja sallimisen lisäksi sen tekee todeksi eräs toinenkin seikka:

Minä pitelen lankoja!

Ne kaikki ovat minun. Kun vain kuvittelenkin jonkin aiheen – sanotaan vaikkapa... *miekkaan kaatuneet miehet* – koen heidät kaikessa verisyydessään, jokainen kuva koskemattomana, jokainen vaikerrus, jokainen irvistys.

Ajattelen *äitiyden ilot*, ja lapsivuoteet ovat minun. Pienokaisten hymyt ja uusien sukupolvien suloinen jokellus seuraavat toinen toistaan. Taaperoiden ensimmäiset askeleet ja nuorukaisten ensimmäiset voitot tuodaan eteeni jaettavaksi. Ne vyöryvät toistensa päälle, kunnes näen pelkkää samuutta ja toistoa.

»Jätä se kaikki koskemattomaksi», varoitan itseäni.

Kuka voisi kieltää näiden kokemusten arvon, kuinka arvokasta on se oppi, jonka lävitse tarkastelen jokaista uutta hetkeä?

Ah, mutta se on menneisyyttä.

Ettekö te ymmärrä?

Se on vain menneisyyttä!

Tänä aamuna synnyin jurtassa hevostasangon laidalla planeetalla, jota ei ole enää olemassa. Huomenna synnyin jonakuna toisena toisaalla. En ole tehnyt vielä valintaani. Mutta tämä aamu – ah, tämä elämä! Kun silmäni olivat oppineet tarkentamaan, katselin auringonpaistetta tallatulla ruoholla ja näin tarmokkaita ihmisiä oman elämänsä ihanissa askareissa. Mihin... voi mihin on kaikki tuo tarmo kadonnut?

Varastetut muistikirjat

.....

Kolme ihmistä juoksi Kielletyn metsän kuunvarjoissa kohti pohjoista, liki puolen kilometrin matkalle hajaantuneena. Juoksijoista viimeinen oli vain vajaat sata metriä takaa-ajavien D-susien edellä. Pedot haukkuivat ja läähättivät innosta niin kuin niillä on tapana, kun saalis on näköpiirissä.

Ensimmäinen kuu oli melkein täsmälleen yläpuolella, joten metsässä oli varsin valoisaa, ja vaikka nyt oltiinkin Arrakisin pohjoisemmilla leveyspiireillä, ilma oli kuumen kesäpäivän jäljiltä yhä lämmin. Viimeiseltä aavikolta, Sareerilta, kantautuvassa yöilmassa tuoksuvat pihka ja jalan alla tallaantuvan kangasmullan kosteus. Aina välillä juoksijoiden jälkien poikki leijaili Sareerin takaa Kynesismereltä puhaltava tuuli, joka vihjaili suolasta ja kaloista.

Kohtalon oikusta viimeisen juoksijan nimi oli Ulot, joka tarkoittaa fremenien kielellä »rakastettua vitkastelijaa». Ulot oli varreltaan lyhyt ja lihomaan taipuvainen, mikä oli asettanut hänelle ylimääräisen laihdutustaakan tätä hanketta

harjoiteltaessa. Vaikka hän olikin solakoitunut heidän epätoivoista juoksuaan varten, kasvot olivat yhä pyöreät ja suuret ruskeat silmät näyttivät haavoittuvaisilta viipyilevän pulleuden keskellä.

Ulotille oli selvää, ettei hän pystyisi juoksemaan enää kovin paljon pidemmälle. Hän huohotti ja hinkui. Välistä hän kompasteli. Mutta hän ei huutanut tovereilleen. Eivät he voisi häntä auttaa. Kaikki olivat vannoneet saman valan tietäen, ettei heillä ollut muita keinoja puolustautua kuin vanhat hyveet ja fremenien velvollisuudentunto. Ne pätivät yhä, vaikka kaikki, mikä kerran oli ollut fremeniläistä, oli nyt museoitua – museofremenien ulkoa opeteltuja esityksiä.

Juuri fremenien velvollisuudentunto sulki Ulotin suun, vaikka hän ymmärsikin olevansa tuhoon tuomittu. Hieno osoitus muinaisista luonteenpiirteistä, mutta samalla säälitävä, sillä kukaan juoksijoista ei tuntenut apinoimiaan hyveitä muutoin kuin kirjoista ja Suullisen historian legendoista.

Heti Ulotin kannoilla juoksivat D-sudet, valtavat harmaat olennot, jotka olivat miltei miehen korkuisia harteiltaan. Ne loikkivat ja vinkuivat innokkaina, päät pystyssä, katseet kohdistuneina kuun pettämään saaliiseensa.

Ulotin vasen jalka takertui juureen, ja hän melkein kaatui. Se antoi hänelle uutta pontta. Hän juoksi entistä kovempaa, kirien kenties sudenmitan takaa-ajajiensa edelle. Kädet viuh-toivat. Henki kulki suun kautta äänekkäänä.

D-sudet eivät vauhtia kiristäneet. Ne vilistivät hopeisina varjoina oman metsänsä väkevän vehreiden hajujen keskellä. Ne tiesivät voittaneensa. Tuttu tunne niille.

Ulot kompastui taas. Hän sai tukea puuntaimesta ja jatkoi huohottavaa pakoaan henkeä haukkoen, vapisevat jalat kapi-noiden vaatimuksia vastaan. Toiseen kiriin ei riittänyt enää energiaa.

Yksi D-susista, suuri naaras, siirtyi Ulotin vasemmalle puolelle. Se koukkasi sisäänpäin ja loikkasi Ulotin polun

poikki. Jättimäiset hampaat repivät Ulotin olkaa ja saivat hänet kompuroimaan, mutta Ulot ei kaatunut. Metsän hajuihin yhtyi veren pistävä haju. Pienempi uros nappasi kiinni Ulotin oikeasta lanteesta, ja vihdoinkin hän kaatui kiljaisten. Lauma kävi hänen kimppuunsa, ja huudot katkesivat äkisti, lopullisesti.

D-sudet jatkoivat takaa-ajoaan syömään pysähtymättä. Niiden kuonot nuuskivat metsänpohjaa ja pyörteilevää ilmaa, haistoivat vielä kahden muun juoksevan ihmisen lämpimät jäljet.

Jonon seuraava juoksija oli nimeltään Kwuteg. Se oli vanha ja kunnioitettu nimi Arrakisissa, Dyynin aikainen nimi. Yksi hänen esi-isistään oli palvellut Sietch Tabrissa ruumiiden tissaussammioiden mestarina, mutta se oli yli kolmentuhannen vuoden takaista menneisyyttä, johon monikaan ei enää uskonut. Kwuteg juoksi pitkän ja hoikan ihmisen vetävin askelin, kuin luotuna juuri sellaiseen ponnistukseen. Pitkä musta tukka hulmusi kotkamaisten kasvojen jatkeena. Muiden toveriensa tavoin hänellä oli yllään tiiviisti kudotusta puuvillasta tehty musta juoksupuku. Asu paljasti pakaroiden ja jäntevien reisien ponnistelun, hengityksen syvän ja tasaisen rytmin. Vain juoksuvauhti, joka oli Kwutegille huomattavan hidas, paljasti, että hän oli loukannut oikean polvensa laskeutuessaan niiltä ihmisen tekemiltä jyrkiltä kallioilta, jotka ympäröivät jumalkeisarin linnoitusta Sareerissa.

Kwuteg kuuli Ulotin huudot, äkillisen ja raskaan hiljaisuuden, sitten jahtiaan jatkavien D-susien haukahdukset. Hän yritti estää mieltään piirtämästä kuvaa jälleen yhdestä ystävästä, jonka Leton hirviövahdit olivat tappaneet, mutta mielikuvituksen noituus teki tehtävänsä. Kwuteg kirosi tyrannia ajatuksissaan, mutta ei tuhlanut happea lausuakseen kiroustaan ääneen. Oli mahdollista, että hän ehtisi Idahojoen turviin. Kwuteg tiesi, mitä ystävät hänestä ajattelivat – jopa Siona. Hänet oli aina tunnettu konservatiivina, säilyttäjänä.

Jo lapsena hän oli säästänyt energiansa hetkeen, jolloin sitä tarvittiin eniten, pihistellyt varastojaan kuin saituri.

Vahingoittuneesta polvesta huolimatta Kwuteg lisäsi vauhtia. Hän tiesi joen olevan jo lähellä. Vamma ei enää tuottanut kipua, vaan se oli lakkaamaton liekki, joka poltti koko jalkaa ja kylkeä. Hän tiesi kestävyytensä rajat. Hän tiesi myös, että Sionan pitäisi olla jo melkein joella asti. Nopeimpana juoksijana Siona kanto tiiviisti suljettua pakettia ja paketissa kaikkea, mitä he olivat Sareerin linnoituksesta varastaneet. Kwuteg keskitti ajatuksensa tuohon pakettiin juostessaan.

Pelasta se, Siona! Käytä sitä ja tuhoa hänet!

D-susien innokas vinkuna tavoitti Kwutegin tajunnan. Ne olivat liian lähellä. Hän tiesi nyt, ettei pääsisi pakoon.

Mutta Sionan täytyy päästä!

Hän uskaltautui vilkaisemaan taakseen ja näki yhden susista siirtyvän rinnalleen. Hän näki niiden hyökkäyskuvion. Kun rinnalla juokseva susi loikkasi, myös Kwuteg loikkasi. Kun hänen ja muun lauman välissä oli puu, hän kumartui rinnallaan juoksevan suden alle, tarttui sitä vauhdissa molemmin käsin toisesta takajalasta ja heilautti saalistaan kuin varstaa, mikä sai toiset hajaantumaan. Kun Kwuteg huomasi, ettei elukka ollutkaan yhtä raskas kuin hän oli odottanut, hän melkeinpä toivotti uudenlaisen liikkeen tervetulleeksi ja viuhtoi hyökkääjiä elävällä moukarillaan dervissimäisessä pyöryksessä, joka kaatoi kaksi sutta maahan niin että kallot kumahtivat. Mutta hän ei kyennyt vahtimaan jokaista sivustaa. Hoikka uros loikkasi hänen selkäänsä ja lennätti vasten puuta niin, että hän menetti moukarinsa.

»Juokse!» hän huusi.

Lauma kävi Kwutegin kimppuun, ja hän upotti hampaansa hoikan uroksen kurkkuun. Hän puri koko epätoivonsa vimmallalla. Suden veri roiskui kasvoille ja sokaisi hänet. Kwuteg kierähti suuntaa tietämättä ja tarrasi kiinni toiseen suteen. Osa laumasta hajosi ja jäi uikuttaen kieppumaan keskenään,

muutaman käydessä omien loukkaantuneiden kimppuun. Suurin osa laumasta piti kuitenkin huomionsa saaliissa. Hampaat repivät Kwutegin kurkkua molemmilta puolilta.

Myös Siona oli kuullut Ulotin huudon, sitten kaiken kertovan hiljaisuuden, jota seurasi haukunta, kun susilauma jatkoi takaa-ajoaan. Siona tunsu niin suurta vihaa, että pelkäsi räjähtävänsä. Ulot oli otettu hankkeeseen analyttisten kykyjensä vuoksi, koska hän näki kokonaisuuden jo muutamasta yksittäisestä osasta. Juuri Ulot oli, kuten arvata saattoi, kaivanut suurenuslasin varusteistaan ja tutkinut kahta outoa nidettä, jotka he olivat löytäneet linnoituksen pohjapiirustusten joukosta.

»Tämä taitaa olla salakirjoitusta», Ulot oli sanonut.

Ja Radi, poloinen Radi, joka oli kuollut heistä ensimmäisenä... Radi oli sanonut: »Meillä ei ole varaa lisäpainoon. Jätä ne pois.»

Ulot oli vastustellut: »Ei asioita kätketä tällä tavoin, jolleivät ne ole tärkeitä.»

Kwuteg oli yhtynyt Radiin. »Tulimme hakemaan linnoituksen pohjapiirustukset ja saimme ne. Nuo ovat liian painavia.»

Mutta Siona oli ollut samaa mieltä Ulotin kanssa. »Minä kannan ne.»

Se oli lopettanut kiistan.

Ulot parka.

Kaikki olivat tienneet, että hän oli ryhmän huonoin juoksija. Ulot oli useimmissa asioissa hidas, mutta hänen mielensä oli ehdottoman terävä.

Ulot on luotettava.

Ulot oli ollut luotettava.

Siona hillitsi vihansa ja käytti sen energiaa lisätäkseen vauhtiaan. Puut vilahtelivat ohi kuunvalossa. Hän oli siirtynyt siihen juoksemisen ajattomaan tyhjyyteen, jossa oli vain hänen omat liikkeensä, hänen kehonsa tekemässä sitä, mihin se oli totutettu.

Miesten mielestä hän oli kaunis juostessaan. Siona tiesi sen. Hänen pitkä tumma tukkansa oli sidottu tiukasti, jottei

se liehuisi vauhdissa. Hän oli sätinyt Kwutegia hölmöksi, kun tämä oli kieltäytynyt matkimasta häntä.

Missä Kwuteg on?

Sionan hiukset eivät muistuttaneet Kwutegin hiuksia. Ne olivat niin tummanruskeat, että saattoivat joskus näyttää mustilta mutta eivät ne oikeasti olleet mustat, eivät ollenkaan niin kuin Kwutegilla.

Kuten geenien kanssa joskus tapasi käydä, hänen piirteensä olivat kopio kauan sitten kuolleesta esivanhemmasta: soikeanmalliset kasvot, leveä suu ja pieni nenä sekä niiden yllä valppaan tietoiset silmät. Vartalo oli vuosien juoksemisesta solakka ja laiha, mutta lähetti vahvoja seksuaalisia viestejä miehille hänen ympärillään.

Missä Kwuteg on?

Susilauma oli vaiennut, ja se sai hänet huolestumaan. Ne olivat vaienneet ennen kuin kaatoivat Radin. Samoin silloin kun nappasivat Setusen.

Siona sanoi itselleen, että hiljaisuus saattoi tarkoittaa muitakin asioita. Kwuteg oli myös hiljainen... ja vahva. Polvivamma ei ollut näyttänyt häntä liiemmin vaivaavan.

Sionan rintaa alkoi pistää kipu, joka ennakoi pitkistä harjoituskilometreistä tuttua hengenhaukkomista. Hiki virtasi edelleen pitkien vartaloa ohuen mustan juoksuasun alla. Reppu, jonka arvokas sisältö oli paketoitu vesitiiviisti tulevaa joenylitystä varten, oli korkealla selässä. Hän ajatteli reppuun taiteltuja linnoituksen piirustuksia.

Minne Leto on kätkenyt hamstraamansa rohdon?

Sen täytyi olla jossakin linnoituksen sisällä. Pakostakin. Piirustuksista löytyisi varmasti jokin vihje. Melanssi-rohto, jota Bene Gesserit, Kilta ja kaikki muutkin niin himoitsivat... se oli palkinto, joka oikeutti näin suuren riskin.

Ja ne kaksi kryptistä nidettä. Yhdessä asiassa Kwuteg oli ollut oikeassa. Ridulilainen kristallipaperi oli rakasta. Mutta Siona oli yhtä innoissaan kuin Ulot. Noihin

salakirjoituksella koodattuihin riveihin oli kätketty jotakin tärkeää.

Susien innokas jahtihaukku alkoi taas kaikua metsästä hänen takaansa.

Juokse, Kwuteg! Juokse!

Suoraan hänen edessään näkyi puiden lomasta aukeaa maata, joka reunusti Idahojokea. Leveän aukean takana hän näki kuun kirkkaat heijastukset vedenpinnasta.

Juokse, Kwuteg!

Siona kaipasi kuulla Kwutegista, minkä tahansa äänen. Vain he kaksi olivat enää jäljellä niistä yhdestätoista, jotka olivat juoksun aloittaneet. Yhdeksän oli maksanut tästä hankkeesta hengellään: *Radi, Aline, Ullot, Setuse, Inineg, Onemao, Hutye, Memar ja Oala.*

Siona ajatteli heidän nimiään ja lausui jokaisen kohdalla äänettömän rukouksen vanhoille jumalille, ei Leto-tyrannille. Ennen kaikkea hän rukoili Shai-huludia.

Rukoilen Shai-huludia, joka elää hiekassa.

Siona putkahti äkisti ulos metsästä kuun valaisemalle niitetylle aukealle joen varressa. Vesi kutsui häntä suoraan edessä kapean sorarannan takana. Ranta loisti hopeisena öljynmustaa virtaa vasten.

Äänekäs huuto puiden lomasta sai hänet melkein empimään. Hän tunnisti Kwutegin äänen susien hurjan ääntelyn ylitse. Kwuteg huusi Sionalle, vaikkei hänen nimeään sanonutkaan, yhden ainoan paljonpuhuvan sanan, joka sisälsi lukemattomia keskusteluja – viestin elämästä ja kuolemasta.

»Juokse!«

Lauman äänet muuttuivat kiihkeiden ulvahdusten kammottavaksi kakofoniaksi, mutta Kwutegin ääntä ei enää kuulunut. Silloin Siona tiesi, mihin Kwuteg käytti elämänsä viimeiset energiat.

Susien viivästyttämiseen, jotta minä pääsen pakoon.

Kwutegin huutoa totellen hän ryntäsi joen rantaan ja sukelsi pää edellä veteen. Joki oli jääkylmä shokki hikisen juoksun

jälkeen. Se huumasi hänet hetkeksi, ja hän räpiköi ulommas rannasta, ponnisteli uidakseen ja saadakseen taas vedettyä henkeä. Kallisarvoinen reppu kellui vedessä ja töni hänen takaraivoaan.

Idahojoki ei ollut tällä kohtaa erityisen leveä, vain viitisen-kymmentä metriä. Joki kaartui loivasti, ja siinä oli juurten reunustamia pikku hiekkapoukamia niissä kohdin, missä joki kieltäytyi virtaamasta Leton insinöörien suunnittelemana suorana viivana. Törmät kasvoivat rehevää ruokoa ja ruohoa. Siona sai voimaa tiedosta, että D-sudet oli ehdollistettu pysähtymään veden äärellä. Niiden reviiri oli rajattu jokeen tällä laidalla ja aavikkomuruuriin toisella. Siitä huolimatta Siona ui viimeiset metrit veden alla ja nousi pintaan veden uurtaman rinteen varjossa ennen kuin kääntyi katsomaan taakseen.

Susilauma seisoj joentörmälle levittäytyneenä, kaikki muut paitsi yksi, joka oli tullut alas vesirajaan saakka. Se nojasi eteenpäin etutassut melkein joessa. Siona kuuli sen uikuttavan.

Siona tiesi, että susi näki hänet. Siitä ei ollut epäilystäkään. D-sudet olivat tunnettuja tarkasta näöstään. Leton metsänvartijoiden sukulinjassa oli näköaistiin luottavia ajokoiria, ja hän jalosti susia nimenomaan niiden näköä parantaakseen. Siona mietti, mahtaisivatko sudet tämän ainoan kerran murtaa ehdollistamisensa. Ne olivat enimmäkseen näkösaalistajia. Jos tuo yksi vesirajassa seisova susi astuisi jokeen, muut saattaisivat seurata perässä. Siona pidätti hengitystään. Hän tunsu uupumuksen painon. He olivat juosseet melkein kolmekymmentä kilometriä, puolet siitä D-sudet aivan kannoillaan.

Vesirajaan uskaltanut susi uikahti vielä kerran ennen kuin hyppäsi takaisin tovereidensa luo. Jostakin äänettömästä merkistä ne kaikki kääntyivät ja loikkivat takaisin metsään.

Siona tiesi, minne ne menisivät. D-sudet saivat syödä kaiken, minkä kaatoivat Kielletyssä metsässä. Kaikki tiesivät sen. Juuri sen tähden sudet metsässä partioivatkin – Sareerin vartijat.

»Sinä saat maksaa tästä, Leto», Siona kuiskasi. Ääni oli matala, tuskin erottui veden vaimeasta liplatuksesta vasten ruokoja. »Maksat vielä Ulotin, Kwutegin ja kaikkien muiden hengestä. Sinä maksat.»

Siona työnsi itsensä varovasti irti töyrästä ja kellui virran mukana, kunnes jalat tapasivat kapean rannan viettävän pohjan. Hitaasti, raskas uupumus ruumista painaen, hän kömpi ylös vedestä ja pysähtyi tarkistamaan, että repun sisältö oli pysynyt kuivana. Sinetti oli pitänyt. Hän tuijotti sitä hetken kuunvalossa, kohotti sitten katseensa metsän seinämään joen toisella puolella.

Minkä hinnan me maksoimmekaan. Kymmenen rakastajastävää.

Silmät kiilsivät, mutta Siona muistutti muinaisia fremenejä, ja kyynleet jäivät vähiin. Uhkayritys ensin joen yli ja metsän poikki sillä välin kun sudet partioivat pohjoisia rajoja, sitten Sareerin viimeisen aavikon ja linnoituksen muurien ylitys – se kaikki oli jo muuttumassa unen kaltaiseksi hänen mielessään... jopa susilta pakeneminen, jota hän oli osannut odottaa, koska vartijalauma kohtaisi varmasti tunkeutujien jäljet ja jäisi odottamaan heitä... kaikki oli pelkkää unta. Se oli menneisyyttä.

Minä pääsin pakoon.

Hän pisti sinetöidyn paketin takaisin reppuun ja heitti repun taas kerran selkäänsä.

Olen murtautunut sinun suojamuuriesi läpi, Leto.

Siona ajatteli arvoituksellisia niteitä. Hän oli varma, että jokin noihin salakirjoitettuihin riveihin piilotettu auttaisi häntä kostamaan.

Minä tuhoan sinut!

Ei »me tuhoamme sinut!» Se ei ollut Sionan tapa. Hän tekisi sen itse.

Hän kääntyi ja lähti harppomaan kohti niitetyn joenrannan takana kasvavia hedelmätarhoja. Kävellessään hän toisti

valansa ääneen ja lisäsi siihen fremenien käyttämän vanhan sanamuodon, joka sisälsi hänen koko nimensä:

»Leto, Siona Ibn Fuad al-Seyefa Atreides kiroaa sinut. Sinä saat maksaa aivan kaikesta!«

Seuraava katkelma on peräisin Dar-es-Balatista
löydettyjen niteiden Hadi Benotton käännöksestä:

Synnyin Leto Atreides II:ksi yli kolmetuhatta standardivuotta sitten, laskettuna siitä hetkestä, jolloin saan aikaan näiden sanojen painamisen. Isäni oli Paul Muad'Dib. Äitini oli hänen fremenpuolisonsa Chani. Äitini äiti oli Faroula, tunnettu yrttitietäjä fremenien keskuudessa. Isäni äiti oli Jessica, Bene Gesseritin jalostusohjelman tuotos heidän tavoitellessaan miestä, joka jakaisi sisarkunnan kunnianarvoisten äitien kyvyt. Äitini isä oli Liet-Kynes, planetologi, joka suunnitteli Arrakisin ekologisen muutoksen. Isäni isä oli ensimmäinen Leto Atreides, Atreuksen huoneen vesa ja kreikkalaisen suvun jälkeläinen suoraan alenevassa polvessa.

Se sukulinjoista!

Isäni isä kuoli, kuten monet hyvät kreikkalaiset kuolivat, yrittäessään tappaa verivihollisensa, vanhan paroni Vladimir Harkonnenin. Molemmat lepäävät nyt levottomina muisti-elämissäni. Edes isäni ei ole tyytyväinen. Olen tehnyt sen, mihin hän pelkäsi ryhtyä, ja nyt hänen varjonsa joutuu jakamaan seuraukset.

Kultainen polku vaatii sitä. Ja mikä on kultainen polku, te kysytte. Se on yhtä kuin ihmiskunnan hengissä selviytyminen, ei sen enempää eikä vähempää. Meille, joilla on ennaltanäkemisen kyky, meille jotka tunnemme inhimillisten tulevaisuuksiemme sudenkuopat, on aina kuulunut tämä vastuu.

Hengissä selviytyminen.

Se, miten te tähän suhtaudutte – teidän mitättömät huolenaiheenne ja ilonne, jopa tuskanne ja hurmionne – kiinnostaa meitä vain harvoin. Jo isälläni oli tämä kyky. Minulla se on vahvempana. Me kykenemme aina välillä kurkistamaan Ajan verhojen taakse.

Tämä Arrakisin planeetta, josta johdan galaksien laajuista Imperiumiani, ei ole enää samanlainen kuin silloin, kun se tunnettiin Dyyninä. Siihen aikaan koko planeetta oli yhtä aavikkoa. Nyt jäljellä on enää tämä yksi pieni kolkka, minun Sareerini. Jättimäiset hiekkamadot eivät enää vaella vapaina rohto-melanssia tuottamassa. Rohto! Dyyni oli huomionarvoinen ainoastaan melanssin lähteenä, *sen ainoana lähteenä*. Siinäpä vasta ihmeellinen aine. Yksikään laboratorio ei ole ikinä kyennyt sitä matkimaan. Ja se on arvokkain aine, minkä ihmiskunta on koskaan löytänyt.

Ilman melanssia, joka sytyttää Killan navigaattorin lineaarisen ennaltanäkemisen, ihmiset ylittävät avaruuden parsekeja etanan vauhtia. Ilman melanssia Bene Gesserit ei voi antaa totuudensanojille tai kunnianarvoisille äideille osaansa. Ilman melanssin geriatriasia ominaisuuksia ihmiset elävät elämänsä muinaisen mitan mukaan – vain satakunta vuotta. Nyt melanssia on enää Killan ja Bene Gesseritin varastoissa, suursukujen rippeiden harvoissa pikku kätköissä sekä minun valtaisassa kätkössäni, jota he kaikki himoitsevat. Kuinka he haluaisivatkaan ryöstää minut! Mutta eivät he uskalla. He tietävät, että tuhoaisin kaiken melanssin ennen kuin luopuisin siitä.

Ei. He tulevat hattu kourassa anomaan minulta melanssia. Minä jakelen sitä palkintona ja pidätän rangaistuksena. Kuinka he vihaavatkaan sitä.

Se kuuluu minun valtaani, minä sanon heille. Se on minun lahjani.

Sen avulla minä luon rauhaa. He ovat saaneet nauttia yli kolmetuhatta vuotta Leton rauhasta. Tuo rauha on pakotettua

Kaikkien aikojen menestysksekäin scifisaaga saa jatkoa.

Tarunhohtoisesta, aavikoiden peittämästä Dyynistä on jäljellä enää vain Leto Atreides II:n rujo hahmo.

Leto on tuhansien vuosien muodonmuutoksen jälkeen enimmäkseen hiekkamato – ja Imperiuminsa lähes kuolematon jumalkeisari. Yksin Leto tuntee tulevaisuuden, ja hänen on ohjattava ihmiskunta pois tuhon tieltä pitkin kultaista polkua.

Leton hallinnosta on kuitenkin inhimillisyys kaukana. Hirmuhallitsijan valtaa vastustaa kapinallisjoukko, jota johtaa Atreides-sukuun kuuluva Siona. Leton ja Sionan kohtaaminen sysää liikkeelle jumalkeisarin viimeisen, kohtalokkaan suunnitelman.

Monikerroksinen Dyyni-sarja syventyy ympäristötuhoon, kulttuurien yhteentörmäyksiin, uskonnolliseen ääriajatteluun ja tyrannihallintoihin. Isojen muutosten keskellä häilyy kysymys siitä, kuinka suuri tai pieni voi yksi ihminen olla. Sarjan neljäs osa, *Dyynin jumalkeisari*, julkaistiin alun perin vuonna 1981, ja sen tapahtumat sijoittuvat aikaan 3500 vuotta *Dyynin lasten* jälkeen. Teos ilmestyy nyt ensi kertaa suomeksi.

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-51662-1